

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 732477 25 Rev
Sarajevo, 15.07.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: dr.sc. Senada Mulabdića, kao predsjednika vijeća, Emine Hulusija i Adnana Baručije, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S.P. iz S., ..., kojeg zastupa punomoćnica Edina Čagalj, advokat iz Sarajeva, protiv tuženih: 1. Kantona Sarajevo, Ministarstvo finansija KS, kojeg zastupa Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo i 2. J. H., iz S., ..., kojeg zastupa punomoćnik Senad Pizović, advokat iz Sarajeva, radi utvrđenja diskriminacije i naknade nematerijalne štete, v.s. 20.000,00 KM, odlučujući o revizijama tuženih protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 732477 24 Rsž od 17.03.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 15.07.2025. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizije se odbijaju.

Odbija se zahtjev drugotuženog za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda Sarajevu broj: 65 0 Rs 732477 18 Rs od 08.08.2024. godine stavom prvim izreke, odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužioca kojim traži da se utvrdi da su tuženi izvršili diskriminaciju/mobing nad tužiocem jer su poduzimanjem radnji nefizičkog uznemiravanja na njegovom radnom mjestu, ponavljanim u dužem vremenskom periodu i sa izrazito ponižavajućim efektima, direktno ugrozili njegovo psihičko stanje i doveli do degradacije radnih uvjeta i njegovog radno/profesionalnog statusa, te da im se naloži da prestanu sa mobingom kao i da tuženi Kanton Sarajevo, Ministarstvo finansija KS, poduzme određene radnje u cilju sprječavanja i uklanjanja diskriminacije, odnosno njenih posljedica koje će omogućiti tužiocu da se koristi zakonskim pravom na jednako postupanje u toku rada i u vezi sa radom, kao i da mu solidarno naknade nematerijalnu štetu uzrokovanu diskriminatorskim ponašanjem/mobingom, u ukupnom iznosu od 10.600,00 KM, a koja se sastoji od: na ime pretrpljenih psihičkih bolova ili straha iznos od 5.600,00 KM i za pretrpljene duševne bolove zbog povrede ugleda, časti, slobode ili prava ličnosti i smanjenja životne aktivnosti iznos od 5.000,00 KM, sa zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe po do isplate, uz troškove postupka, sve u roku od 30 dana.

Stavom drugim izreke prvostepene presude naloženo je tužiocu da tuženim nadoknadi troškove parničnog postupka i to: Kantonu Sarajevo, Ministarstvo finansija, iznos od 6.120,00 KM, i tuženom J.H. iznos od 7.160,40 KM, sve u roku od 15 dana, te je odbijen dio zahtjeva tuženog Halebić Jasmina za naknadu troškova u iznosu od 842,40 KM.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 732477 24 Rsž od 17.03.2025. godine žalba tužitelja je djelimično uvažena i prvostepena presuda preinačena na način da se utvrđuje da su tuženi izvršili mobing nad tužiocem jer su poduzimanjem radnji nefizičkog uznemiravanja na njegovom radnom mjestu, ponavljanim u dužem vremenskom periodu i sa izrazito ponižavajućim efektima, direktno ugrozili njegovo psihičko stanje i doveli do degradacije radnih uslova pa im se nalaže da tužiocu solidarno nadoknade nematerijalnu štetu uzrokovanu mobingom, u ukupnom iznosu od 5.000,00 KM, sa zakonskim zateznim kamatama počev od 07.11.2018. godine po do isplate, u roku od 15 dana.

Preinačena je odluka o troškovima postupka tako da su tuženi obavezani da tužiocu nadoknade troškove vještačenja u iznosu od 260,00 KM i da svaka strana snosi svoje troškove zastupanja u prvostepenom i drugostepenom postupku.

U preostalom dijelu žalba je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda je potvrđena.

Protiv drugostepene presude revizije su blagovremeno izjavili prvotuženi i drugotuženi.

Prvotuženi revizijom pobija drugostepenu presudu pozivom na odredbu člana 237. stav 3. Zakona o parničnom postupku, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, drugostepena presuda u dosuđujućem dijelu preinači i odbije tužbeni zahtjev ili ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Drugotuženi revizijom pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija uvaži drugostepena presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno odlučivanje ili da istu presudu preinači tako da se odbije žalba tužitelja i prvostepena presuda potvrdi, uz naknadu troškova sastava revizije.

Odgovori na revizije nisu podneseni.

Ispitujući pobijanu presudu u skladu sa članom 241. Zakona o parničnom postupku (Službene novine F BiH br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 - u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizije nisu osnovane.

Prvotuženi nepotrebno predlaže da se revizija dopusti pozivom na odredbe člana 237. stav 3. i 4. ZPP, jer je prema odredbi člana 13. stav 2. Zakona o zabrani od diskriminacije¹ u postupcima za zaštitu od diskriminacije revizija je uvijek dozvoljena.

Prvotuženi u reviziji navodi da je drugostepeni sud povrijedio odredbu člana 191. stav 4. ZPP, kao i odredbu člana 8. istog zakona, smatrajući da je drugostepeni sud pogrešno ocijenio iskaze svjedoka E.B. i to što smatra da nije utvrđeno da je tužitelj radio u nehumanim i nehygieničkim uslovima, a da iz iskaza svjedoka Z.A., kao i materijalnih dokaza proizilazi da u prostoriji gdje je arhivska građa tužitelj nikada nije boravio i da je silazio samo po potrebi. Ovim navodima revident dovodi u pitanje utvrđenja o uslovnosti prostorija arhive kod tuženog, kao i boravku tužitelja u istim, međutim u osnovi ovo su prigovori činjenične prirode kojima prvotuženi iznosi svoje stavove o ocjeni provedenih dokaza, koja je različita od ocjene na kojoj se zasniva osporena presuda. Kako se drugostepena presuda ne može pobijati pozivom na

¹ Službeni glasnik BiH broj 59/09 i 66/16

pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, te navode ne može razmatrati ni ovaj sud osnovom prigovora o učinjenim procesnim povredama. Slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda stranka ne može s uspjehom suprotstaviti svoju ocjenu tih dokaza, što tužitelj upravo čini dajući u reviziji svoju ocjenu pojedinih dokaza. Ovo tim više što to u konkretnom slučaju uključuje u sebi i prigovore činjenične prirode koji u revizijskom postupku nisu relevantni (član 240. stav 2. ZPP).

Protivno prigovorima obje revizije, drugostepeni sud je u obrazloženju svoje odluke dao odgovor na žalbene navode koji su od odlučnog značaja u smislu odredbe člana 231. ZPP-a, i presuda sadrži i sve elemente predviđene čl. 191. stav 4. ZPP tako da zadovoljava standard obrazložene sudske odluke. Ocjena pravnih učinaka utvrđenog činjeničnog stanja ne predstavlja povredu odredaba parničnog postupka, već predstavlja pogrešnu primjenu materijalnog prava.

Nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Odredba iz člana 12. stav 3. u vezi sa odredbom člana 9. stav 5. Zakona o radu², reguliše ako radnik odnosno lice koje traži zaposlenje u slučaju spora iznesu činjenice koje opravdavaju sumnju da je poslodavac postupio suprotno odredbama ovog Zakona o zabrani diskriminacije, na poslodavcu je teret dokazivanja da nije bilo diskriminacije, odnosno da postojeća razlika nije usmjerena na diskriminaciju već da ima svoje objektivno opravdanje.

Obaveza tužitelja u sudskom postupku, u kojem se zahtijeva zaštita od mobinga, kao posebnog vida diskriminacije je da učini sa stepenom pretežne vjerovatnoće da je bio žrtva mobinga, dok teret dokazivanja sa stepenom sigurnosti da do mobinga nije došlo, kao negativne činjenice, leži na suprotnoj strani, tj. tuženima. Vjerovatnost postoji ukoliko se u sudskom postupku odluka o postojanju diskriminacije čini izglednijom od odluke da diskriminacije nije bilo, a ti izgledi se zasnivaju na dokazima na kojima se temelji postojanje vjerovatnosti da je došlo do diskriminacije. Na sličan način postoji i standard opravdane sumnje da je poslodavac postupio suprotno odredbama ovog Zakona o zabrani diskriminacije, ukoliko u sudskom postupku odluka o postojanju diskriminacije čini izglednijom od odluke da diskriminacije nije bilo, a zaposlenik iznese činjenice sa dokazima koji potvrđuju standard opravdane sumnje na diskriminaciju. U ovom slučaju drugostepeni sud je svoju odluku zasnovao na zaključku da je tužitelj u ovom postupku sa pretežnom vjerovatnoćom dokazao da prvotužena nije obezbjedila tužitelju adekvatne uslove rada za obavljanje poslova arhivara, i da su postupci i ponašanje drugotuženog degradirali radne uvjete i profesionalni status tužitelja, koji potvrđuju standard opravdane sumnje na mobing.

Dakle, u ovom postupku je pravilno primijenjeno pravilo o teretu dokazivanja koje je regulisano odredbom člana 15. Zakona o zabrani diskriminacije-ZZD, kao *lex specialis*, koji drugačije reguliše opšte pravilo iz člana 123. ZPP-a.

Revidenti osporavaju i da u radnjama tuženih postoji vremenski kontinuitet, posebno ukazujući da je postojalo samo saopštenje od 25.09.2018. godine, da tužitelj ne uznemirava druge uposlenike i da ne „sjedi po kancelarijama“ drugih uposlenika, te da mu se neće predati ključevi od službenog vozila, ali po stanovištu tuženih ove radnje ne mogu predstavljati kontinuitet izvršenih radnji kroz duži vremenski period.

² Službene novine F BiH”, broj: 26/16, 89/18 i 44/22

Pravilno drugostepeni sud cijeni da radnja kontinuiranog mobinga je upravo potvrđena navedenim saopštenjem od 25.09.2018. godine, koje potvrđuje da od raspoređivanja tužitelja na radno mjesto VKV vozač/arhivar, rješenjem od 14.11.2017. godine za koji posao mu nisu obezbijeđeni odgovarajući uslovi, da mu je uskraćeno i da obavlja svoj osnovni posao vozača, a što je ponižavajuće i degradirajuće, te vrijeđa čast i kod radnika stvara nesigurnost u vezi potrebe za njegovim radom i radnim mjestom na kojem ostvaruje sredstva za život. Ovo posebno imajući u vidu odredbu člana 7. stav 1. Zakona o radu koja reguliše da poslodavac utvrđuje mjesto i način obavljanja rada poštivajući pri tome prava i dostojanstvo radnika.

Navodi revidenata da radnje dijeljenja kancelarije, odluka da se drugotuženi sam vozi službenim automobilom, se mogu podvesti pod zakonite radnje koje poduzima poslodavac radi ušteda, nisu prihvatljivi. Po ocjeni i ovog suda tuženi nisu dokazali da su njihovi postupci imali objektivno opravdanje, jer radnje tuženih nisu imale kao posljedicu poboljšanje radne discipline i radnog efekta tužitelja, te njegovo maksimalno angažovanje na poslu, upravo suprotno tužitelju nije omogućeno da radi, pa je nejasno o kakvim se to uštedama radilo.

Kako ne postoje razlozi zbog kojih su revizije izjavljene valjalo je revizije odbiti kao neosnovane primjenom odredbe iz člana 248. ZPP.

Revidenti nisu uspjeli u revizijskom postupku, pa drugotuženom na temelju odredbe člana 397. stav 1. 396. stav 1. i 2. u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP ne pripadaju ni troškovi sastava revizije.

Predsjednik vijeća
dr.sc. Senad Mulabdić, s.r.